

KS 2022/229

**Bodens
kommun**

Kommunrevisionen

2022-03-15

För kännedom
Fullmäktige
Fullmäktiges presidium
Partiernas gruppleddare

Till
Kommunstyrelsen

Revisionsgranskning – Uppföljande granskning av kommunstyrelsens uppsikt samt finansiella planering

I egenskap av förtroendevalda revisorer i Bodens kommun har vi genomfört en granskning inom kommunstyrelsens ansvarsområden. Vi har i granskningen biträtt av sakkunniga från PwC. Granskningen omfattar revisionsåret 2021 och har inriktats mot följande delar: 1. Kommunstyrelsens uppsikt, 2. Finansiell planering. Områdena har granskats av kommunrevisionen åren 2018-2019. Vid dessa tillfällen noterades flera utvecklingsområden och revisionen rekommenderade kommunstyrelsen att vidta ett antal åtgärder. Denna uppföljande granskning syftar till att pröva om kommunstyrelsens styrning och kontroll har utvecklats sedan dess inom berörda områden. Vår uppföljande granskning visar att kommunstyrelsens uppsikt och ekonomiska förvaltning i vissa avseenden har förbättrats jämfört med föregående granskning. Alltjämt noteras några utvecklingsområden.

Utifrån genomförd granskning gör vi följande **samlade revisionella bedömning:**

- styrelsens uppsikt och ekonomiska förvaltning **inte helt** sköts med tillräcklig intern kontroll.

För att utveckla granskningsområdet lämnas följande **rekommendationer till kommunstyrelsen;**

- Att kommunstyrelsen gör en översyn av bolagsordningar när det gäller kommunalt ändamål och kommunala befogenheter. Enligt kommunallagen ska styrelsen årligen pröva om bolagens verksamhet varit förenlig med kommunalt ändamål och kommunala befogenheter.
- Att kommunstyrelsen gör en översyn av företagspolicy. Policyn bör reglera hur/om dialog/träffar mellan kommunstyrelse och företagsstyrelser ska ske i de fall samma individ har båda rollerna.
- Att kommunstyrelsen prövar om det ska ske en översyn av ägardirektiv till bolagen. Denna bör i så fall fokusera på dels direktiv hur bolagens budgetdokument ska vara utformade och dels vilka underlag som ska inrapporteras till ägaren inom ramen för finansiell planering och rapportering.
- Att kommunstyrelsen, i samband med behandling av revisionsrapporter, ger ett tydligt uppdrag till förvaltningen vilka åtgärder som ska vidtas samt anger formerna för hur uppdraget ska återrapporteras till styrelsen.

Vi emotser kommunstyrelsens svar på vår granskning till senast 2022-05-31

För revisorerna i Bodens kommun

Per-Ulf Sandström
Ordförande

Roland Dahlqvist
Vice ordförande

Bilaga: Revisionsrapport ” Uppföljande granskning av kommunstyrelsens uppsikt samt finansiella planering”, PwC mars 2022

Postadress	Telefon	E-post	Organisationsnummer
961 86 Boden	0921-620 00 vx. med direktval	kommunen@boden.se	212000-2767

Uppföljande granskning av kommunstyrelsens uppsikt samt finansiella planering

Bodens kommun

Mars 2022

Bo Rehnberg, certifierad kommunal revisor

Hugo Horstmann, revisionskonsult

Erik Jansen, certifierad kommunal revisor

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Bodens kommun genomfört en granskning inom kommunstyrelsens ansvarsområden. Granskningen har inriktats mot följande delar:

1. Kommunstyrelsens uppsikt
2. Finansiell planering

Ovan angivna områden har granskats av kommunrevisionen åren 2018-2019. Vid dessa tillfällen noterades flera utvecklingsområden och revisionen rekommenderade kommunstyrelsen att vidta ett antal åtgärder. Denna uppföljande granskning syftar till att pröva om kommunstyrelsens styrning och kontroll har utvecklats sedan dess inom berörda områden.

Vår uppföljande granskning visar att kommunstyrelsens uppsikt och ekonomiska förvaltning i vissa avseenden har förbättrats jämfört med föregående granskning. Alltjämt noteras några utvecklingsområden. Den sammantagna revisionella bedömningen är att styrelsens uppsikt och ekonomiska förvaltning *inte helt* sköts med tillräcklig intern kontroll.

Underlag för revisionell bedömning redovisas i avsnitt 2.1-2.2.

För att utveckla granskningsområdet bör följande rekommendationer prioriteras:

- Att kommunstyrelsen gör en översyn av bolagsordningar när det gäller kommunalt ändamål och kommunala befogenheter. Enligt kommunallagen ska styrelsen årligen pröva om bolagens verksamhet varit förenlig med kommunalt ändamål och kommunala befogenheter.
- Att kommunstyrelsen gör en översyn av företagspolicy. Policyn bör reglera hur/om dialog/träffar mellan kommunstyrelse och företagsstyrelser ska ske i de fall samma individ har båda rollerna.
- Att kommunstyrelsen prövar om det ska ske en översyn av ägardirektiv till bolagen. Denna bör i så fall fokusera på dels direktiv hur bolagens budgetdokument ska vara utformade och dels vilka underlag som ska inrapporteras till ägaren inom ramen för finansiell planering och rapportering.
- Att kommunstyrelsen, i samband med behandling av revisionsrapporter, ger ett tydligt uppdrag till förvaltningen vilka åtgärder som ska vidtas samt anger formerna för hur uppdraget ska återrapporteras till styrelsen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
1. Inledning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Syfte och revisionsfrågor	3
1.3 Revisionskriterier	3
1.4 Avgränsning	3
1.5 Metod	4
2. Granskningsresultat	5
2.1 Kommunstyrelsens uppsiktsplikt	5
2.2 Finansiell planering	8
3. Avslutning	12
3.1 Sammanfattande revisionell bedömning	12
3.2 Rekommendationer	12

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Kommunens revisorer har med hänsyn till risk och väsentlighet bedömt det angeläget att göra en uppföljande granskning inom kommunstyrelsens ansvarsområden.

Två av kommunstyrelsens huvuduppdrag är dels att utöva uppsikt över kommunens samlade verksamhet dels att ansvara för kommunens ekonomiska förvaltning. Under åren 2018-2019 har kommunrevisionen genomfört fördjupad granskning inom följande områden:

- Kommunstyrelsens uppsiktsplikt
- Finansiell planering

I respektive granskning noteras vissa brister/utvecklingsområden i fråga om ägarstyrning, dialog, arbetsformer, finansiella riskanalyser samt att finansiella planer inte harmoniserar med fullmäktiges mål. Brister i styrning och kontroll kan riskera att kommunstyrelsen inte fullgör sitt uppdrag på avsett sätt och att fastställda mål inte nås.

Revisionsobjekt i denna granskning är kommunstyrelsen.

1.2 Syfte och revisionsfrågor

Revisorernas uppdrag regleras i kommunallagen kapitel 12. Syftet med granskningen är att pröva om uppsikt och ekonomisk förvaltning sköts med tillräcklig intern kontroll. Följande revisionsfrågor ska besvaras i granskningen:

1. Har kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder vid behandling av revisionens granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt?
2. Har kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder vid behandling av revisionens granskning av finansiell planering?
3. Har kommunstyrelsens uppsikt utvecklats sedan föregående granskning? Fokus på de brister/utvecklingsområden som noterats i tidigare granskning.
4. Har kommunstyrelsens ekonomiska förvaltning utvecklats sedan föregående granskning? Fokus på de brister/utvecklingsområden som noterats i tidigare granskning

1.3 Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används i granskningen:

- Kommunallagen 6:1, 6:6, 6:9, 6:13, 11:1
- Kommuninterna styrdokument relevanta för granskningen, däribland fullmäktiges anvisningar för finansiell planering och reglemente för kommunstyrelsen.

1.4 Avgränsning

Granskningen avgränsas i tid i första hand till år 2021, men även perioden 2018-2020 kan i viss grad omfattas av granskningen. I övrigt, se avsnitt Syfte och revisionsfrågor.

1.5 Metod

Analys av för granskningen relevant dokumentation samt kompletterande intervjuer med företrädare för kommunstyrelsens förvaltning samt kommunstyrelsens ordförande.

Revisionell bedömning av respektive revisionsfråga sker utifrån en tregradig skala: ja/uppfullt (grön); delvis uppfullt (gul); nej/ej uppfullt (röd).

Rapporten har kvalitetssäkrats av Erik Jansen, certifierad kommunal revisor, PwC enligt PwC:s rutiner för kvalitetssäkring.

2. Granskningsresultat

2.1 Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

2.1.1 Hantering av revisionsrapport

Revisionsfråga 1: Har kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder vid behandling av revisionens granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt?

lakttagelser

Kommunrevisionen har i oktober 2018 överlämnat revisionsrapport och tillhörande skrivelse till kommunstyrelsen för beaktande avseende kommunstyrelsens uppsiktsplikt. I skrivelsen preciseras vilka utvecklingsområden som ska prioriteras.

I december 2018 (§184) har kommunstyrelsen behandlat revisionsrapporten. Kommunstyrelsen beslutar vid detta tillfälle att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att utveckla formerna för styrelsens uppsiktsplikt.

Under 2021 har kommunstyrelsen lämnat uppdrag till förvaltningen att ta fram en riktlinje som närmare reglerar vad som ingår i kommunstyrelsens uppsikt över nämnder och företag. Mer om denna riktlinje återfinns i avsnitt 2.1.2.

Bedömning

Revisionsfråga 1: Har kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder vid behandling av revisionens granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt?

Ja, uppfyllt.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen har vidtagit tillräckliga åtgärder vid behandling av revisionens granskning.

Bedömningen baseras på följande:

- KS har behandlat rapporten på ett skyndsamt sätt. Styrelsen har lämnat uppdrag till förvaltningen i syfte att utveckla KS uppsiktsplikt.
- KS har utfärdat kompletterande direktiv under innevarande mandatperiod.

2.1.2 Utveckling under mandatperioden

Revisionsfråga 2: Har kommunstyrelsens uppsikt utvecklats sedan föregående granskning? Fokus på de brister/utvecklingsområden som noterats i tidigare granskning.

lakttagelser

Kommunstyrelsen ska utöva uppsikt över kommunens samlade verksamhet. Detta gäller inte minst verksamhet som bedrivs genom kommunägda aktieföretag.

Granskning 2018 riktade fokus på följande delar: a) System och rutiner för uppsikt, b) Roll- och ansvarsfördelning mellan KS och moderbolag, c) Arbetsformer för uppsikt, d)

Intern kontroll, e) Dataskyddsbud, f) Upplysningar från nämnder och företag samt g) Rapportering till fullmäktige.

I granskningen noterades flera utvecklingsområden. Enligt revisorernas skrivelse var följande områden särskilt prioriterade:

1. Att tydliggöra kommunalt ändamål och kommunala befogenheter för verksamhet som bedrivs i aktiebolagsform.
2. Att utveckla forum för träffar/dialog med företrädare för nämnder och företag.
3. Att i ökad utsträckning formalisera kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna.

Nedan redovisas resultatet från vår uppföljande granskning:

Granskningsområde 1: Kommunalt ändamål och kommunala befogenheter

Enligt kommunallagen ska KS årligen pröva om bolagens verksamhet varit förenlig med kommunalt ändamål och kommunala befogenheter. För att kunna göra en sådan prövning krävs att ändamål och befogenheter klarlagts i bolagsordning.

I granskning 2018 noterades följande:

- Kommunalt ändamål fanns formulerat för samtliga bolag. I vissa fall bedömdes ändamålet vara otydligt.
- Det saknades en tydlig beskrivning vilka kommunala befogenheter som gäller för bolagen. Med kommunala befogenheter avses i normalfallet självkostnadsprincip, likställighetsprincip samt lokaliseringsprincip.

Vi kan inte se att granskning 2018 föranlett KS att göra en översyn av bolagsordningar i kommunägda bolag. Vår granskning visar att flertalet bolagsordningar alltjämt är i behov av förtydligande. Detta gäller i första hand följande aktiebolag: Centrumfastigheter, Bodens Näringsfastigheter, Boden Event, Boden Arena Fastighets, samt Boden Kommunföretag.

Granskningsområde 2: Forum för träffar/dialog

I tidigare revision gjordes bedömningen att förekommande arbetsformer i flera avseenden var bristfälliga. Bedömningen baseras främst på följande:

- Arbetsformer för uppsikt var i låg grad reglerat i styrdokument. Då framför allt formerna för uppsikt över nämnder/förvaltningar.
- Delar av uppsikten baserades på personunion mellan KS och bolagsstyrelser.
- Dialog mellan kommunstyrelsen och bostadsstiftelsen var bristfällig.

I kommunens styrdokument (företagspolicy) anges att det ska genomföras återkommande träffar inom organisationen på såväl styrelsenivå som chefsnivå. Träffar på styrelsenivå ska genomföras med presidier (nämnder) och ordförande (företag). Styrdokumentet har reviderats i maj 2019.

Formerna för träffar/dialog mellan företrädare för KS respektive nämnder upplevs enligt intervju ha förbättrats under innevarande mandatperiod. Träffarna sker återkommande utifrån ett fastlagt årshjul. Dialogen mellan organen uppfattas fungera väl.

Under innevarande mandatperiod har dialogen mellan kommunledning och företagsledning blivit något mer frekvent. Detta kan framför allt kopplas till pågående samhällsomvandling. Företrädare för kommunledningen upplever att träffar/dialog med företagen alltfjämt är ett utvecklingsområde. Detta gäller i första hand den politiska nivån.

Vår granskning visar att det för innevarande mandatperiod (2019-2022) finns en omfattande personunion mellan kommunstyrelsen och styrelser i kommunägda bolag. Personunionen är i första hand hänförlig till ordförande, som även har rollen som styrelseordförande i ett flertal av kommunens aktiebolag.

Vi konstaterar att, till följd av förekommande personunion, kan möten mellan KS och bolag *inte* utföras på det sätt som beskrivs i den företagspolicy som beslutats av fullmäktige. I policyn anges att ordförande i kommunstyrelsen ska ha regelbundna träffar med styrelseordförande i respektive aktiebolag.

Granskningsområde 3: Formalisera uppsikt över nämnder

I 2018 års granskning konstaterades att KS uppsikt över företagen reglerats i interna styrdokument. Förekommande styrdokument beskrev i låg grad hur styrelsen skulle fullgöra sin uppsikt över nämnderna/förvaltningarna. I 2018 års granskning noterades att KS uppsikt endast preciserats i 2 av 7 nämndreglementen.

Under 2021 (§80) har kommunstyrelsen uppdragit till förvaltningen att ta fram en riktlinje som närmare reglerar vad som ingår i kommunstyrelsens uppsikt över nämnder och företag. Styrelsen har i december 2021 (§166) godkänt redovisning av innehåll i kommunstyrelsens uppsikt samt formerna för hur den ska utövas. Tjänsteskrivelsen har upprättats av avdelningen Kansli och service.

Redovisningen består av en sammanställning vad som anges i lag och kommuninterna styrdokument (exempelvis reglementen och instruktion till kommunchef). Här redovisas även vilka huvudsakliga aktiviteter som kommunstyrelsen vidtar inom ramen för sin uppsiktsplikt samt vilka underlag som nämnderna ska lämna till kommunstyrelsen. Återrapporteringen omfattar verksamhet, ekonomi och intern kontroll.

Företrädare för kommunledningen upplever att uppsikten över nämnderna har utvecklats positivt under innevarande mandatperiod. Ett framtida utvecklingsområde är att förbättra prognossäkerheten inom området ekonomi.

Bedömning

Revisionsfråga 2: Har kommunstyrelsens uppsikt utvecklats sedan föregående granskning? Fokus på de brister/utvecklingsområden som noterats i tidigare granskning.

Delvis uppfyllt.

Bedömningen baseras på följande:

- Vi ser tecken på att uppsikten över nämnderna har förbättrats sedan föregående granskning. Det gäller såväl förekomsten av direktiv som i praktisk handling.

- Uppsikten över företagen har inte utvecklats nämnvärt under perioden. Här finns ett behov att se över viktiga styrdokument (bolagsordningar och företagspolicy).

För framtiden föreslås att kommunstyrelsen gör en översyn av bolagsordningar när det gäller kommunalt ändamål och kommunala befogenheter.

Vidare föreslås av företagspolicyn reglerar hur/om dialog/träffar mellan kommunstyrelse och företagsstyrelser ska ske i de fall samma individ har båda rollerna.

2.2 Finansiell planering

2.2.1 Hantering av revisionsrapport

Revisionsfråga 3: Har kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder vid behandling av revisionen granskning av finansiell planering?

lakttagelser

Kommunrevisionen har i september 2019 överlämnat revisionsrapport avseende kommunstyrelsens finansiella planering samt tillhörande skrivelse till kommunstyrelsen för beaktande. Av dokumentationen framgår att kommunstyrelsen senast i januari 2020 ska besvara revisionens skrivelse.

I december 2019 (§239) har kommunstyrelsen behandlat svar i form av ett yttrande till revisionen. Yttrandet har upprättats av ekonomikontoret. Yttrandet tar utgångspunkt från rekommendationer som återfinns i revisionsrapport och tillhörande skrivelse. Vi gör tolkningen att KS i stort ställer sig bakom revisorernas rekommendationer. I yttrandet redovisas vissa insatser som kommunstyrelsen och dess förvaltning planerar vidta i syfte att utveckla granskningsområdet.

Vi kan inte se att KS under innevarande mandatperiod (2019-) begärt eller fått rapportering från ekonomikontoret vilka åtgärder som vidtagits med anledning av genomförd revision.

Bedömning

Revisionsfråga 3: Har kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder vid behandling av revisionen granskning av finansiell planering?

Delvis uppfyllt.

Bedömningen baseras på följande:

- Kommunstyrelsen har behandlat rapporten på ett skyndsamt sätt samt avgett ett svar till revisionen hur styrelsen avser utveckla den finansiella planeringen.
- Kommunstyrelsen har varken begärt eller fått återrapportering vilka åtgärder ekonomikontoret vidtagit med anledning av genomförd revision.

För att utveckla området föreslås att kommunstyrelsen, i samband med behandling av revisionsrapporter, ger ett tydligt uppdrag till förvaltningen vilka åtgärder som ska vidtas samt anger formerna för hur uppdraget ska återrapporteras till styrelsen.

2.2.2 Utveckling under mandatperioden

Revisionsfråga 4: Har kommunstyrelsens ekonomiska förvaltning utvecklats sedan föregående granskning? Fokus på de brister/utvecklingsområden som noterats i tidigare granskning.

lakttagelser

Enligt kommunallagen ansvarar KS för den ekonomiska förvaltningen. I uppdraget ingår bland annat att upprätta mål, riktlinjer och planer för kommunens ekonomi.

Granskning 2019 inriktades mot följande områden: a) Finansiell planering och resursfördelning på kort och lång sikt, b) Finansiell riskanalys för kommunens samlade verksamhet, c) Uppföljning och rapportering, d) Kommunstyrelsens styrning och kontroll.

I granskningen framkom ett flertal utvecklingsområden. I revisorernas skrivelse betonades att kommunstyrelsen skulle prioritera följande områden:

1. Att utveckla den finansiella planeringen för kommunens samlade verksamhet
2. Att pröva om riskanalyser för budgetplaner ska värderas och dokumenteras på motsvarande sätt som när kommunen arbetar med riskanalyser inom andra sammanhang.
3. Att säkerställa att budgetplaner är förenliga med vad som anges i kommunallag och finansiella mål fastställda av fullmäktige.

Nedan redovisas resultatet från vår uppföljande granskning:

Granskningsområde 1: Budgetplan för kommunens samlade verksamhet

I granskning 2019 framkom att kommunstyrelsen nyligen genomfört översyn av kommunens finansiella mål. Översynen resulterade i reviderade mål. Vissa av de nya målen omfattade kommunens samlade verksamhet (kommun, bolag, stiftelse). För att säkerställa att dessa mål inarbetas i ekonomiska planer lämnade revisionen en rekommendation att utveckla finansiell planering på koncernnivå.

KS har i sitt svar till revisionen uttryckt en avsikt att utveckla planeringsprocessen för kommunens bolag och stiftelse. Målsättningen är att bolag och stiftelse ska inlämna budgetförutsättningar inför framtagande av strategisk plan. Därmed ska dessa organ arbeta med planering på samma sätt som görs i nämnder och förvaltningar.

Vår uppföljande granskning kan verifiera att kommunstyrelseförvaltningen numera inhämtar stiftelse och bolags budgetförutsättningar inom ramen för övergripande budget- och ekonomiplanering.

Sedan föregående granskning har regeringen låtit genomföra en utredning hur ekonomistyrning inom kommuner kan utvecklas. I utredningen, som avlämnats hösten 2021, framhålls vikten av att kommuner beaktar ett koncernperspektiv vid finansiell planering.

Kommunstyrelsen kan i sin ägarroll säkerställa att företagens planer uppfyller de krav som ställs i kommunallagen. Vår granskning visar att KS inte nyttjat möjlighet att utöva

styrning inom området. Befintliga ägardirektiv säkerställer inte att företagens finansiella planer uppfyller kommunallagens krav. En komplett budget för kommunal verksamhet ska bestå av följande delar: 1) Resultatbudget, 2) Balansbudget, 3) Kassaflödesbudget samt 4) Investeringsbudget.

Vår granskning visar att kommunstyrelsens förslag till strategisk plan 2022-2024 inte omfattar kommunens samlade verksamhet.

Företrädare för kommunledningsförvaltningen framhåller att den finansiella planeringen för den samlade verksamheten under senare år framför allt har utvecklats när det gäller kunskap om kommande års behov av investeringar och upplåning.

Granskningsområde 2: Riskanalys från ett finansiellt perspektiv

En del i 2019 års granskning var att bedöma om KS på ett strukturerat sätt arbetar med finansiell riskanalys för den samlade verksamheten. Revisionen gjorde bedömningen att kommunstyrelsen vid granskningstillfället saknade en samlad bild över finansiella risker på koncernnivå. Revisionen föreslog i sin granskning att kommunen - inom ramen för sin finansiella planering - värderar finansiella risker på samma sätt som andra typer av risker inom kommunal verksamhet.¹

Av kommunstyrelsens svar till revisionen framgår att KS har för avsikt att utveckla den riskanalys som återfinns i strategisk plan. Styrelsen ser vissa svårigheter att värdera finansiella risker på det sätt som anges i revisionsrapport. Vår granskning visar att det skett en viss utveckling av finansiell riskanalys i strategisk plan jämfört med föregående revision. Vi noterar att finansiella risker inte värderas på det sätt som föreslogs i 2019 års revisionsrapport.

I statlig utredning om kommuners och regioners ekonomistyrning (september 2021) anges att risker och andra osäkerhetsfaktorer ska utgöra underlag inför upprättande av finansiella mål och planer. En särskild risk som framhålls är borgensåtagande gentemot kommunala företag.

Företrädare för verksamheten framhåller att att det under senare skett en positiv utveckling hur kommunen arbetar med riskanalyser inom området intern kontroll. Granskning av upprättad riskanalys 2022 visar att analysen i låg grad rör finansiella risker inom den samlade verksamheten (förvaltning, bolag, stiftelse).

Granskningsområde 3: Budgetplaner förenliga med fullmäktiges finansiella mål

I 2019 års granskning noterades att kommunstyrelsens förslag till 3-årsbudget för 2020-2022 inte fullt ut var förenlig med fullmäktiges indikatorer för god ekonomisk hushållning.

---

¹ Ett vedertaget redskap vid upprättande av riskanalyser är att klassificera interna och externa risker på en tvådimensionell riskkarta utifrån kriterierna "sannolikhet" och "konsekvens". Detta kan omfatta alla former av risker för såväl verksamhet som ekonomi.

Under 2021 har kommunstyrelsen upprättat förslag till budgetplan för perioden 2022-2024. Av planen framgår följande:

Miljoner kronor	2022	2023	2024
Årets resultat	-10.8	-33.6	-38.4
Resultatutjämningsreserv 31/12	94.9	61.3	23.1

Tabellen visar att kommunen budgeterar underskott för planperioden och att detta underskott ska täckas av kapital i resultatutjämningsreserv (RUR). Tack vare tidigare års överskott kalkylerar kommunstyrelsen att kommunen sammantaget ska leva upp till lagkrav på en ekonomi i balans.

Vi kan inte se att KS föreslagit fullmäktige att revidera resultatmål för år 2022-2024. Budgeterat resultat i plan avviker därmed från fullmäktiges finansiella mål.

Bedömning

Revisionsfråga 4: Har kommunstyrelsens ekonomiska förvaltning utvecklats sedan föregående granskning? Fokus på de brister/utvecklingsområden som noterats i tidigare granskning.

Delvis uppfyllt.

Vi gör bedömningen att kommunstyrelsens finansiella planering i låg grad har utvecklats inom granskade områden.

Bedömningen baseras framför allt på följande:

- KS har inte säkerställt att företagens budgetplaner uppfyller de krav som ställs i kommunallagen.
- Strategisk plan 2022-2024 saknas budgetplan för kommunens samlade verksamhet.
- Budgeterat resultat för 2022 harmoniserar inte med finansiella mål för planperioden.

När det gäller dels kartläggning av den samlade verksamhetens behov av investeringar och upplåning dels riskanalys i strategisk plan noteras en utveckling jämfört med granskning 2019.

För att utveckla den finansiella planeringen rekommenderas KS pröva om det ska göras en översyn av ägardirektiv för kommunens aktiebolag samt företagspolicy. Översynen bör i så fall fokusera på dels anvisningar hur bolagens budgetdokument ska vara utformade och dels vilka underlag som ska inrapporteras till ägaren inom ramen för finansiell planering och rapportering.

3. Avslutning

3.1 Sammanfattande revisionell bedömning

Kommunstyrelsens uppsikt	Bedömning	
Hantering av revisionsrapport	Ja, uppfyllt	 Grön
Utveckling under mandatperioden	Delvis uppfyllt	 Gul

Finansiell planering	Bedömning	
Hantering av revisionsrapport	Delvis uppfyllt	 Gul
Utveckling under mandatperioden	Delvis uppfyllt	 Gul

Vår uppföljande granskning visar att kommunstyrelsens uppsikt och ekonomiska förvaltning i vissa avseenden har förbättrats jämfört med föregående granskning. Alltjämt noteras några utvecklingsområden.

Den sammantagna revisionella bedömningen är att styrelsens uppsikt och ekonomiska förvaltning *inte helt* sköts tillräcklig intern kontroll.

3.2 Rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet lämnas följande rekommendationer:

- Att kommunstyrelsen gör en översyn av bolagsordningar när det gäller kommunalt ändamål och kommunala befogenheter. Enligt kommunallagen ska styrelsen årligen pröva om bolagens verksamhet varit förenlig med kommunalt ändamål och kommunala befogenheter.
- Att kommunstyrelsen gör en översyn av företagspolicy. Policyn bör reglera hur/om dialog/träffar mellan kommunstyrelse och företagsstyrelser ska ske i de fall samma individ har båda rollerna.
- Att kommunstyrelsen prövar om det ska ske en översyn av ägardirektiv till bolagen. Denna bör i så fall fokusera på dels direktiv hur bolagens budgetdokument ska vara

utformade och dels vilka underlag som ska inrapporteras till ägaren inom ramen för finansiell planering och rapportering.

- Att kommunstyrelsen, i samband med behandling av revisionsrapporter, ger ett tydligt uppdrag till förvaltningen vilka åtgärder som ska vidtas samt anger formerna för hur uppdraget ska återrapporteras till styrelsen.

2022-03-15

Erik Jansen
_____
Certifierad kommunal revisor

Uppdragsledare

Bo Rehnberg
_____
Certifierad kommunal revisor

Projektledare

_____
Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av revisorerna i Bodens kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2021-10-05. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.